

Sociaal denken, voelen en handelen

Thema: de arbeidsdeling als gesloten economische kringloop

Een seminar met Heidjer Reetz, 26, 27 en 28 januari 2024 op 't Leeuweriksveld. Aanvang op vrijdag om 19u, slot op zondag om 13u. Met medewerking van Wouter Kamphuis.

Locatie: Emmen op 't Leeuweriksveld
Aanmelden bij Wouter Kamphuis
via info@driegeleding.nl

Lieve deelnemers,

De mensheid staat op een spannende tweesprong: door de arbeidsdeling is een economische kringloop ontstaan die alle mensen omvat, en waardoor wij allemaal afhankelijk van elkaar zijn geworden. In deze kringloop zijn niet alleen technische, maar ook sociale wetmatigheden werkzaam. De belangrijkste sociale wetmatigheid is het evenwicht tussen inkomens en prijzen, dat telkens opnieuw bewust geschapen moet worden. Als we dit daadwerkelijk doen, zal een vanzelfsprekende solidariteit op aarde ontstaan. Het wordt echter tegengehouden door ons verouderde, nog uit de Romeinse tijd stammende denken dat op beheersing door middel van eigendom gericht is.

In dit seminar proberen we gezamenlijk een bewustzijn ervoor te vormen hoe we het best onze weg kunnen vinden in de wereldwijde samenleving, zoals we die als mensen met elkaar gecreëerd hebben. We willen ons handelen richten naar inzicht in de sociaal begrepen arbeidsdeling, niet slechts naar inzicht in de technisch begrepen arbeidsdeling.

Er bestaan meerdere pogingen in deze richting: de fair trade beweging, de diverse samenwerkingsverbanden tussen producenten, handelaren en consumenten, de relaties tussen stad en land die op veel plekken ontstaan enzovoort.

Wie zich ervan bewust wordt dat de vorming van elk inkomen de koopkracht van alle andere inkomens beïnvloedt en omgekeerd, dat de waarde van een inkomen alleen kan ontstaan doordat andere mensen ook waarden scheppen, begint op sociaal gebied in overeenstemming met de arbeidsdeling te denken. De arbeidsdeling wordt dan tot een principe dat de samenleving niet alleen technisch, maar ook, ja veel meer nog sociaal vormgeeft. De afbeelding op de volgende pagina kan helpen om de verwevenheid tussen de technische en de sociale aspecten van de arbeidsdeling bewust te maken.

Tijdens het seminar zal Wouter vertellen hoe zijn boerderij 't Leeuweriksveld zich in de loop van twintig jaren heeft ontwikkeld, gezien vanuit het gezichtspunt van arbeidsdeling. Hij zal laten zien hoe inkomenszekerheid voor de boer en arbeidsdeling onder de huidige economische verhoudingen in de praktijk vaak strijdig met elkaar bleken te zijn. Maar anderzijds ook, hoe diverse aanzetten tot associatieve samenwerking tussen boer en consument gerealiseerd konden worden.

De verticale en de horizontale structuur van arbeidsdeling aan de hand van het vb. brood:

De verticale arbeidsdeling: De boer, de molenaar, de bakker en de handelaar hebben gereedschappen, machines en apparaten nodig. Ze werken in gebouwen en verbruiken energie enzovoort. Voor al dit vóórwerk, dat uit de arbeidsdeling voortkomt, worden bedrijven in de grondstof- en energiewinning, in de machinebouw, in de transport- en informatiesector actief. De mensen die hierin werken, vormen met hun inkomens aandelen die opgaan in de prijs van het brood. Dit verticale netwerk van de arbeidsdeling wordt hier gesymboliseerd.

Productie van machines, hulpstoffen, gebouwen enz.	Energiesector	Voorproducten en hulpstoffen	Transportsector	Transportsector	
Inkomen in de oerproductie	Inkomen in de verwerking	Inkomen in de verwerking	Inkomen in de groot- en detailhandel	Inkomen in de groot- en detailhandel	Aanwending van inkomen, huishoudens, consumenten
Boer graanteelt	Molen meel	Bakker brood	Transport Distributie	Aanbod Verkoop	Inkoop

De horizontale arbeidsdeling vormt ook een heel vlechtwerk van relaties tussen deelprestaties op de weg van het brood tussen oerproducent en eindconsument. Op deze weg krijgt het brood zijn waarde/prijs vanaf de grondstof tot aan het eindproduct dat geschikt is voor verkoop aan de consument. Bij de gang van het brood door de arbeidsdeling vormen vele kleine en grotere inkomensaandelen tezamen de prijs. Het geld representeert deze waardevorming. Het vloeit in de tegengestelde richting van de waar als verrekeningsgeld door de arbeidsdeling. Elk product heeft zijn eigen speciale ontstaanswijze in deze stroom. De horizontale arbeidsdeling kan op diverse manieren verlopen: de oerproducent, de boer kan direct aan de consument leveren. Hij kan ook aan een verwerker leveren of aan de handel. De arbeidsdeling is een vrijlatende organisatie/inrichting, als we haar juist begrijpen.

Locatie: Emmen op 't Leeuweriksveld
[Aanmelden bij Wouter Kamphuis](#)
[via info@driegeleding.nl](mailto:info@driegeleding.nl)